

Nederlands Forensisch Instituut
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Informatie voor naasten

Forensisch pathologisch onderzoek

Nederlands Forensisch Instituut

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Forensisch pathologisch onderzoek	4
Waarom een forensisch pathologisch onderzoek?	4
Wie doet het onderzoek?	4
Waar vindt het onderzoek plaats?	4
Wat gebeurt er bij het onderzoek?	5
Wat gebeurt er bij het uitwendige onderzoek van het lichaam?	5
Wat gebeurt er bij het inwendige onderzoek van het lichaam?	5
Wat gebeurt er na het inwendige onderzoek?	5
Aanvullende onderzoeken	6
Worden er nog aanvullende onderzoeken gedaan?	6
Welke aanvullende onderzoeken worden er vaak gedaan?	6
Onderzoek bij kinderen	6
Na het forensisch pathologisch onderzoek	7
Hoe hoor ik wat de uitkomst van het onderzoek is?	7
Welk lichaamsmateriaal wordt bewaard?	7
Hoe kan ik een verzoek indienen voor de overdracht van lichaamsmateriaal?	7
Waar kan ik terecht met vragen?	7

Inleiding

U heeft deze brochure gekregen omdat een familielid of iemand die dicht bij u staat is overleden, en op het lichaam forensisch pathologisch onderzoek wordt gedaan. Wij realiseren ons dat dit ingrijpend is en condoleren u met uw verlies.

De officier van justitie heeft besloten dat dit forensisch pathologisch onderzoek nodig is. Dit besluit is genomen op basis van informatie van de politie en de forensisch arts. Meer informatie over hun onderzoek vindt u in de brochure 'Onderzoek door politie en justitie naar het overlijden – Informatie voor een naaste'.

In deze brochure van het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) vindt u antwoorden op veelgestelde vragen over het forensisch pathologisch onderzoek. U kunt deze brochure ook gebruiken om aan familie of anderen in uw omgeving uit te leggen wat dit onderzoek inhoudt.

Forensisch pathologisch onderzoek

Waarom een forensisch pathologisch onderzoek?

De officier van justitie denkt dat het overlijden het gevolg is of kan zijn van een misdrijf. Daarom is er opdracht gegeven aan het NFI om forensisch pathologisch onderzoek te doen, wat uit meerdere onderdelen bestaat. Het belangrijkste onderdeel is de forensische (gerechtelijke) sectie. Dit onderzoek helpt om de oorzaak en de aard van het overlijden te achterhalen.

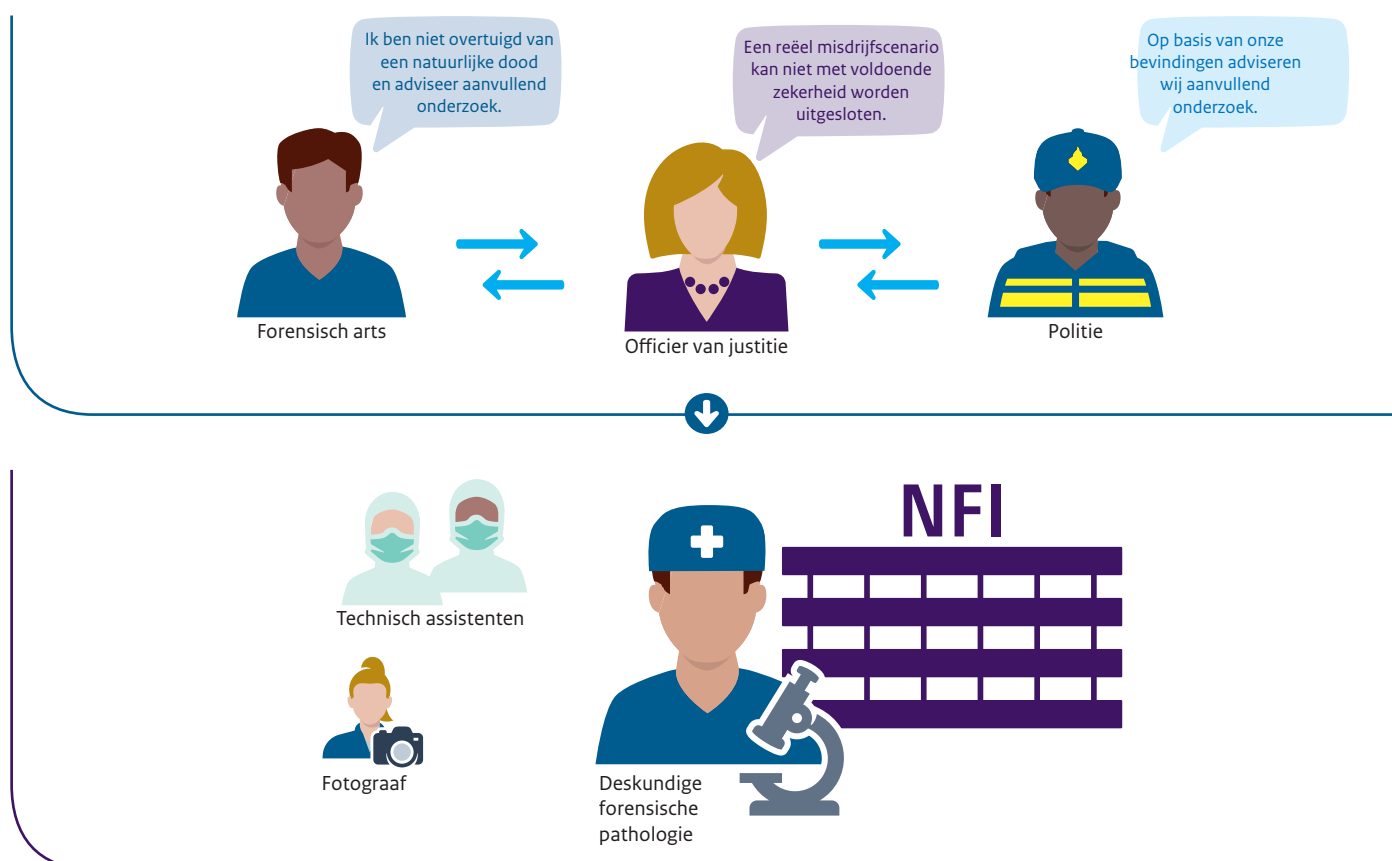
Wie doet het onderzoek?

Het forensisch pathologisch onderzoek wordt gedaan door een deskundige in de forensische pathologie. Dit is een arts die gespecialiseerd is in het onderzoek van overledenen. Deze arts beoordeelt of er verwondingen of andere afwijkingen zijn. De arts voert het onderzoek zorgvuldig en respectvol uit.

Tijdens de sectie werkt de arts samen met een fotograaf en technisch assistenten. De fotograaf legt belangrijke handelingen en bevindingen vast. De technisch assistenten helpen bij de uitvoering van de sectie. Ook is er altijd politie aanwezig.

Waar vindt het onderzoek plaats?

Het forensisch pathologisch onderzoek vindt plaats in het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) in Den Haag. De overledene wordt hiervoor naar het NFI vervoerd in opdracht van de officier van justitie. Na het onderzoek wordt het lichaam overgedragen aan de politie. De officier van justitie besluit wanneer het lichaam kan worden vrijgegeven aan de nabestaanden.

Forensisch pathologisch onderzoek

Wat gebeurt er bij het onderzoek?

Bij het forensisch pathologisch onderzoek wordt meestal eerst een radiologische scan gemaakt. Daarna volgt de sectie. Bij de sectie wordt het lichaam aan de buitenkant (uitwendig) en binnenin (inwendig) onderzocht. Dit gebeurt stap voor stap. Hierbij wordt lichaamsmateriaal uitgenomen en bewaard voor aanvullend onderzoek.

Wat gebeurt er bij het uitwendige onderzoek van het lichaam?

Bij het uitwendige onderzoek bekijkt de arts de buitenkant van het lichaam om verwondingen en andere afwijkingen te vinden. Soms moet het haar op het hoofd (gedeeltelijk) worden geschoren om verwondingen beter te kunnen zien. Dit gebeurt alleen als het echt nodig is. Na dit onderzoek volgt het inwendige onderzoek.

Wat gebeurt er bij het inwendige onderzoek van het lichaam?

Voor het inwendige onderzoek wordt een snede gemaakt aan de achterkant van het hoofd, van oor tot oor. Het lichaam wordt geopend met een Y-vormige snede aan de voorkant van het lichaam, vanaf de schouders tot aan het schaambeentje. Ook wordt een snede gemaakt aan de achterkant van het lichaam, vanaf de nek tot aan de stuit of beide billen. Om bloed af te nemen wordt een snede in het bovenbeen gemaakt. Soms wordt een kleine snede gemaakt om een blauwe plek te onderzoeken. Als dat nodig is, kunnen ook de ledematen aan de achterkant worden ingesneden.

De arts onderzoekt het lichaam, waaronder de organen, op eventuele verwondingen of andere afwijkingen. Van de organen wordt een klein stukje bewaard voor onderzoek onder de microscoop. Ook kunnen extra weefselstukjes of botdelen worden bewaard voor aanvullend onderzoek.

Wat gebeurt er na het inwendige onderzoek?

Na het inwendige onderzoek worden de organen teruggeplaatst. Alleen als dat nodig is, worden (grotere delen van) organen bewaard voor aanvullend onderzoek. Alle sneden worden dichtgemaakt, meestal met hechtingen. Daarna wordt het lichaam gewassen. Het lichaam wordt zo goed mogelijk verzorgd.

De dichtgemaakte sneden aan de voorkant van het lichaam worden afgedekt met pleisters. Deze zijn bij het opbaren meestal niet zichtbaar. De dichtgemaakte snede aan het hoofd valt vaak weg onder het haar of wordt bij de opbaring bedekt.

Aanvullende onderzoeken

Worden er nog aanvullende onderzoeken gedaan?

Vaak zijn naast de sectie nog aanvullende medische onderzoeken nodig. De deskundige forensische pathologie beslist hierover. De arts doet een deel van deze onderzoeken zelf. Soms worden andere gespecialiseerde artsen ingeschakeld. Het toxicologisch onderzoek wordt gedaan door de afdeling toxicologie van het NFI. Ook kan onderzoek plaatsvinden in een ziekenhuislaboratorium. De resultaten van deze aanvullende medische onderzoeken komen in het rapport van het forensisch pathologisch onderzoek.

De officier van justitie kan daarnaast andere aanvullende onderzoeken laten doen door het NFI, bijvoorbeeld onderzoek op lichaamsmateriaal naar DNA, metaaldelen of andere sporen. Deze onderzoeken worden gedaan door andere deskundigen van het NFI. De resultaten daarvan komen niet in het rapport van het forensisch pathologisch onderzoek, maar gaan rechtstreeks naar de officier van justitie.

Welke aanvullende onderzoeken worden er vaak gedaan?

Lichtmicroscopisch onderzoek

Bij de sectie worden kleine weefselstukjes bewaard. In het NFI worden deze stukjes in dunne plakjes gesneden en op glaasjes gelegd. De deskundige forensische pathologie bekijkt deze plakjes onder een microscoop om te zien of er bijvoorbeeld ziektes of andere bijzonderheden zijn.

Toxicologisch onderzoek

Na de sectie wordt vaak toxicologisch onderzoek gedaan. Hierbij wordt lichaamsmateriaal, zoals bloed en urine, onderzocht. De toxicoloog kijkt of er alcohol, drugs, medicijnen of andere stoffen aanwezig zijn. De resultaten van dit onderzoek worden doorgegeven aan de deskundige forensische pathologie.

Neuropathologisch onderzoek

Als dat nodig is, worden de hersenen bewaard voor onderzoek door een forensisch neuropatholoog. Dit is een arts die gespecialiseerd is in hersenonderzoek. Hierbij wordt gekeken naar verwondingen, ziekten, ouderdomsveranderingen of aangeboren afwijkingen. De resultaten van dit onderzoek worden doorgegeven aan de deskundige forensische pathologie.

Onderzoek bij kinderen

In grote lijnen verloopt het forensisch pathologisch onderzoek bij kinderen hetzelfde als bij volwassenen. Bij baby's en jonge kinderen is het extra belangrijk om te onderzoeken of er sprake is van aangeboren afwijkingen, stofwisselingsziekten en groeistoornissen. Daarom worden bij kinderen vaak meer onderzoeken gedaan dan bij volwassenen en duurt het meestal langer voordat het definitieve rapport klaar is.

Na het forensisch pathologisch onderzoek

Hoe hoor ik wat de uitkomst van het onderzoek is?

De deskundige forensische pathologie maakt een rapport met de resultaten van het forensisch pathologisch onderzoek en legt uit wat deze betekenen. Ook staat in dit rapport een conclusie over de doodsoorzaak. Het rapport wordt opgestuurd naar de officier van justitie. Het NFI mag dit rapport niet rechtstreeks delen met nabestaanden.

U kunt het rapport, of delen daarvan, opvragen via de politie of het Openbaar Ministerie. De officier van justitie beslist of u deze informatie kunt krijgen. Het rapport bevat confronterende en medische informatie. De huisarts kan u helpen om het rapport beter te begrijpen. Ook kan Slachtofferhulp Nederland u hierbij ondersteunen.

Welk lichaamsmateriaal wordt bewaard?

Bij een sectie worden lichaamsvloeistoffen (zoals bloed en urine) en kleine weefselstukjes bewaard. Als er organen of grotere orgaan delen worden bewaard, wordt u hierover geïnformeerd door de politie.

Hoe kan ik een verzoek indienen voor de overdracht van lichaamsmateriaal?

U kunt ons vragen om bewaarde organen later aan u terug te geven. U kunt deze organen dan bijzetten in het graf of laten cremieren. Stuur hiervoor een e-mail naar frontdesk@nfi.nl. Schrijf in deze e-mail dat u de organen wilt ontvangen, en vermeld de naam, geboortedatum en overlijdensdatum van de overledene.

Na uw verzoek vraagt het Nederlands Forensisch Instituut eerst toestemming aan de officier van justitie. Voor hulp bij het terugvragen van het lichaamsmateriaal kunt u ook contact opnemen met Slachtofferhulp Nederland. Lichaamsvloeistoffen en kleine weefselstukjes worden niet overgedragen.

Een verzoek om lichaamsmateriaal te krijgen, moet binnen vijf jaar na de datum van de sectie worden gedaan. Het Nederlands Forensisch Instituut betaalt de kosten om het lichaamsmateriaal naar het uitvaartcentrum te brengen. Als er geen verzoek komt, zorgt het Nederlands Forensisch Instituut voor een respectvolle crematie van het lichaamsmateriaal.

Waar kan ik terecht met vragen?

U kunt met vragen terecht bij de familierechercheur(s) die u toegewezen heeft gekregen of bij Slachtofferhulp Nederland.

Het kan zijn dat u niet tevreden bent over het Nederlands Forensisch Instituut. Wilt u een klacht indienen, dan kunt u dat doen via www.forensischinstituut.nl/contact.

Deze publicatie is een uitgave van:

Nederlands Forensisch Instituut
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Postbus 24044 | 2490 AA Den Haag
t 070 888 66 66
www.forensischinstituut.nl

Mei 2026 | Versie 2

